

Vstala sta in molila ... Mamica s svojim tresočim glasom naprej, polni, krepki glas sinov pa je odgovarjal ... Oba glasova pa sta se družila v zahvalno, vročo molitev, ki jo je lahen večerni vetrič odnašal kvišku, vedno višje, višje proti nebu ...

Spomini iz otročjih let.

(Piše L. Černej.)

24. Na vseh svetnikov dan.

Mojih otročjih letih nisem bil menda nikoli tako resen, kakor vsikdar na dan vseh svetnikov. Pa to je že tak praznik, ki vpliva nekako posebno resnobno na človeško srce in bodi si še tako mlado.

Tamkaj gori na hribčku pod goro je nasproti razvalinam starega gradu velik, z zidovjem obdan vrt, v katerem je mnogo mnogo različnih gred in gredic. Pod njimi počivajo zemeljski ostanki — umrlih. Na ta vrt, naše župnijsko pokopališče, sem zahajal že od svoje najranejše mladosti leto za letom na dan vseh svetnikov s svojim očetom. — Molčé sem stopal vstric njih sredi dolge procesije, ki se je pomikala počasi navzgor po belopešчени poti. In ko smo prišli na pokopališče, so poiskali oče vsikdar isto mesto, kjer sva se ustavila. Blizu velikega križa je bil pozabljen grob. Spominjal je nanj samo železen križ na precej visoki in široki kameni podstavi. Na ta kamen so me postavljali oče, da sem ložje videl po pokopališču.

Zvesto sem poslušal pridigo, ki mi je segala globoko v srce, dasi je nisem umel. Ko sem videl blesteti v toliko očeh solze, obrisal sem si jih tudi jaz z lica. — Po pridigi in molitvah sva šla z očetom k našemu priprosto okinčanemu grobu, kjer so počivali dedek in mamica po očetu, pa moji bratci, ki jih nisem nikdar poznal. Prišli so tudi mati in drugi domači, kolikor jih je bilo na pokopališču, in molili smo za naše rajne. Potem smo si še ogledali razne ozaljšane grobove in se vrnili domov.

Zamolčati ne morem še nekaj prav otročjega, najsi se ne vjema dobro s tem popisom: po večerji smo imeli — kostanje. To je bila pri nas posebna navada, da so morali biti na dan vseh svetnikov kostanji. Naj so bili še tako redki in dragi, za ta dan so jih oče vsikdar gotovo preskrbeli.

Ko se je stemnilo, smo šli h kuhinjskemu oknu ali na hodnik, od koder se je prav lepo videlo na pokopališče, kjer je brlelo sto in sto lučic v spomin pokopanim. Meni so se zdele te lučice zvezdice rajnih. Ž njimi vred — je vtripalo nekako čudno moje srce.

Ko smo odmolili navadno večerno molitev in posebej za verne duše v vicah, so položili oče na mizo pol hleba kruha, nož in kupo vina „za verne duše“. Bilo me je skoraj strah in vendar ne, ko sem se stisnil pod odejo. —

Vse to se je globoko vtisnilo v moj spomin, in kakor vabi in vleče človeka, bivajočega v tujini, posebno o nekaterih prilikah, recimo o božiču, z neko večjo silo domov v očetovo hišo, tako je vleklo vsikdar tudi mene o vseh svetnikih. Ko mi prvokrat ni bilo mogoče pokoriti se tej sili, ko sem moral ostati na tujem, sem bridko jokal. In še sedaj, ko obhajam praznik vseh svetnikov in vernih duš navadno v kraju, kjer službujem, me popelje vsikdar spomin domov na naše vaško pokopališče na tisti kamen in k našemu grobu. Zvečer pa sem združen v molitvi s svojimi dragimi domačimi, od katerih ne manjka — hvala Bogu — od mojih detinskih let še nobenega. Oj, da bi še pač dolgo ne zmanjkalo nobenega!

„Uboge dušice...“

(Pravljica. Zapisal F. K. Steržaj.)

Ravno na večer je bilo o vseh svetih. Gosta megla je plavala nad vso okolico in ovijala golo, začrnelo drevje, hišice in sploh vso okolico s svojo mokrotno, zbadajočo gostoto.

Tu in tam se je zasvetila luč, zadušeno, temno, trepetajoče, za trenutek nekoliko prodrla to gosto meglo in zasijala, a takoj v drugem trenutku zopet zamrla v gosti temi...

Iz vaškega zvonika so se glasili zvonovi, votlo, otožno, v srce segajoče.. Cerkev je bila nocoj razsvetljena. Čemu? Uganiti ni težko, ko vemo, da je večer vseh svetnikov. Vaščani hité drug za drugim, možki, starci, žene, mladeniči, otroci — vse, vse hiti nocoj v cerkev, da opravi tiho, vročo molitev za duše ranjelih...

Tudi Sladkova oče in mati sta šla. Doma sta ostala le babica in mali Janček za varuha pri hiši. Babica je v kuhinji pripravljala skromno večerjo, Janček pa je bil sedel za peč. Prijetna toplota se je širila po sobici. Tema je bilo... Mirno je žedel Janček nekoliko časa za pečjo in mižal. No, zakaj je mižal in zapiral s vso silo svoji drobni, živi očesci?

Strah ga je bilo v temi. Zdelo se mu je, da iz vsakega kota leze proti njemu velika, črna pošast, ki ga hoče kar zadušiti. Zdaj pa zdaj bo po njem. Le še bolj je stiskal oči; skoro sopsti si ni upal. Naposled že ni mogel več prestajati in vzdiknil je skoro jokaje: „Babica — babica!“

„Kaj pa je?“ — je vprašala babica in odprla sobna vrata.

„Strah me je!“

„Beži, beži. Tako velik si že, Janček — drugo leto boš šel že v šolo, pa te je strah. Ali veš, kaj je strah?“

„Naka“, je priznal Janček prostodušno.

„Strah je na sredi otel, okoli kraja ga pa nič ni.“

Janček je nekoliko časa mislil, mislil, potem pa veselo vzdiknil:

„Potem ga pa sploh nič ni. Na sredi otlo — nič, ob kraju nič.“